

Výstavní nanokatalog

TĚŽÍTKA – 2017

Miloslav Král Český

Výběr z rozsáhlejšího cyklu "OBJEKTÁŽE"

Prezentováno společně s cyklem obrazů
"Ticho a stín" Ivany Bednářové (samostatný katalog)

ART Galerie Present

České Budějovice

28. list. 2017 – 6. led. 2018

"... zkrátka už to monstrum nadobro ztratilo svou váhu, musí to jít pryč!" zakončil šéf party jeřábníků svůj proslov. Šlo tenkrát o neživotnou bronzovou sochu kohosi dost povědomého – v minimálně dvojživotní velikosti. I zajásali chlapi, vzali si velký ruční dvoukolák, klubko prádelní šňůry a lehkou svačinu.

Jak to asi mohlo dopadnout? To si domyslí každý malý kluk. A holka vlastně taky... abych... no... zkrátka korektně. Takže – vrátili se brzy, samozřejmě bez sochy.

*Druhého dne tam jeli znova, už s patřičným vybavením, včetně autojeřábu. A hlavně s ujasněnými pojmy; co je to **hmotnost**, co znamená pojem **váha**, a co je **tíha**...*

Přitom slovo "tíha" znalo lidstvo už dávno. A snad ani jeskynní složenkový poplatník nikdy nepoužíval hmotnítko nebo váhátko, ale těžítka. Samozřejmě to zase nebylo tak často, aby si dělal starosti s jeho vizuálním nebo nedejbůh dotykovým působením. Stačilo mu, když nebylo lepivé, pichlavé nebo příliš umaštěné. V ledové epoše se spokojil i s obyčejným rampouchem nebo kostí, později přešel na kus kamene.

Vztah většiny praosob k designu byl pohodlnostně lhostejný. A ke kvalitě haptického vjemu až provokativně přehlíživý. Nedivil bych se, kdyby archeologové jednoho dne našli důkaz, že místo slova "hmat" se tenkrát používalo bezcitné "šmat".

Smutnou pravdou je, že situace se až do dnešních dnů nijak hmatatelně nezměnila. Co má takový člověk naší doby k dispozici? Sériově vyráběnou "klasiku" – kluzkou skleněnou kouli s nějakou pelíškovitě kýčovitou "hezkostí" uvnitř, pouťový produkt tisíckrát obměňovaný. Jako z nějaké nepovedené a prachem posedlé kunstkomůrky. Žijeme v jakési ortodoxní, univerzální a stereotypní době skleněné...

Že tady chybí aspoň jedna pozitivní věta? Ano, chybí! A nemusela by. Do prázdných řádků si ji může každý zkusit (ještě než bude číst dál) dopsat vlastní rukou.

.....
.....
.....

A teď – pro porovnání – jak zní ta věta správně: *"Jediným přínosem celkově mizerného stavu je paradoxně právě ten mizerný stav."* To on byl totiž podnětem k vytvoření ukázkového souboru "Těžítka – 2017". Jedná se o zhmotnělé připomenutí dvou sourozenců – Designu a Ergonomie. Oba sice mají vlastní životy, avšak zavírat oči před nutností jejich aspoň občasného setkávání je krátkozraké.

TĚŽÍTKA - 2017

Výstava nabízí životně stylové artefakty, které mají nejen očekávanou hmotnost a tíhu, ale i svou nespornou váhu. A to trvalou, nezávislou na směru dobových větrů. Jedná se o řádově vyšší level oproti někdejším ready-made objektům. U těch byla za umělecký čin považována pouhá jejich volba, proces tvorby prakticky neexistoval.

Půltuctero tezí těžítkových

- o – Tvarové pojednání není nikterak omezeno, avšak hapticky jednoznačně vstřícná uchopitelnost je logickou nutností. Jde tedy o hledání tvaru optimálního.
- o – Těžiště je v dolní třetině výšky. Ruka sama musí cítit, že těžítka bylo vytvořeno právě pro její taktilní "pohodlí". Tedy s úctou k proporcím, materiálu a povrchu.
- o – Je zapovězeno, aby výsledný vjem byl narušován lacinou prvopohledovou líbivostí. Každý z exponátů je originálem, jakýmsi kultivačním průvodcem na cestě pryč ze zajetí neojeskynních manýrů mnohých starých kompromistrů.
- o – P O Z O R ! – V běžném denním životě někdy uchopíme i předmět heboučkový, hřejivý a poddajný. Budiž uvěřeno, že takový (stát se to ale může i v životě nočním) do kategorie "Těžítka" zařadit nelze.
- o – Potvrzujícím znakem souboru je využití fragmentů jiných předmětů denního používání ve výslužbě. Jejich často překvapivou harmonii pak případná patinová vráska nebo jizva ještě umocňuje.
- o – Setkání nesourodých až "protiběžných" hmot na jednotlivých exemplářích není nedopatřením ani východiskem z nouze, ale autentickým východiskem pro volné interpretační asociace ctěného recipienta.

Expozice byla sestavena při příležitosti 100. výročí roku 1917. Kdekterý nadstoletý pamětník jistě dosud nosí v paměti tehdejší docela velkou revoluci, a to když Apollinaire oznámil světu svůj vynález "taktilního umění".

Někomu ten letopočet možná připomene událost ještě revolučnější. Ano, je to tak. Neuvěřitelnou shodou okolností totiž v roce 1917 došlo ještě k jednomu převratnému činu. Šlo o první veřejnou prezentaci legendární Fontány Mistra Duchampa!

V době, kdy ještě nikdo neměl ani tušení o "těžítkovém umění", stačilo tak málo.

Za neuvěřitelnou donátorskou štedrost náleží poděkování ÚPPM (Ústav pro podporu mystifikace) s přechodně trvalým sídlem v Peci pod Bezdězem.

© MKČ

Ukázka jednoho z těžítek, obzvlášť vhodného pro využití na operačním stole.